

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/180559,Ks-Franciszek-Blachnicki-ofiara-komunistycznej-zbrodni-ustalil-Instytut-Pamieci-.html>
20.04.2024, 12:02

Ks. Franciszek Blachnicki ofiarą komunistycznej zbrodni - ustalił Instytut Pamięci Narodowej

Śmierć ks. Franciszka Blachnickiego w dniu 27 lutego 1987 r. nastąpiła na skutek zabójstwa poprzez podanie ofierze śmiertelnych substancji toksycznych. Wykazały to czynności procesowe, przeprowadzone w Polsce oraz na terenie Niemiec, Austrii i Węgier przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach.

Konferencja prasowa w sprawie śledztwa dotyczącego śmierci ks. Franciszka Blachnickiego. Od prawej: prezes IPN dr Karol Nawrocki, minister sprawiedliwości, prokurator generalny Zbigniew Ziobro, szef pionu śledczego IPN Andrzej Pozorski - Warszawa, 14 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Konferencja prasowa w sprawie śledztwa dotyczącego śmierci ks. Franciszka Błachnickiego - Warszawa, 14 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Konferencja prasowa w sprawie śledztwa dotyczącego śmierci ks. Franciszka Błachnickiego - Warszawa, 14 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Konferencja prasowa w sprawie śledztwa dotyczącego śmierci ks. Franciszka Błachnickiego - Warszawa, 14 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

Konferencja prasowa w sprawie śledztwa dotyczącego śmierci ks. Franciszka Błachnickiego - Warszawa, 14 marca 2023. Fot. Mikołaj Bujak (IPN)

O ustaleniach śledztwa Instytut Pamięci Narodowej poinformował podczas konferencji prasowej, w której wzięli udział: minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro, prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki oraz zastępca prokuratora generalnego, dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Andrzej Pozorski.

- Nie ulega żadnym wątpliwościom dziś, w wyniku prowadzonego bardzo skrupulatnie śledztwa, że ksiądz Franciszek Blachnicki został zamordowany, został otruty. (...) Śledztwo (...) pozwoliło dzisiaj w sposób kategoryczny dojść do tego punktu, który pozwala na brutalną prawdę, że ksiądz Franciszek Blachnicki był kolejną ofiarą systemu komunistycznego, ofiarą, która padła dlatego, że prowadził piękną działalność duszpasterską. Trafiał jako charyzmatyczny kapłan do tysięcy rzeszy młodych ludzi (...) był postrzegany jako wielkie zagrożenie dla systemu komunistycznego. (...) Był prześladowany, szykanowany, więziony, stawiano mu zarzuty i w konsekwencji został w sposób okrutny zamordowany

- oświadczył minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro.

- Po wielu latach konsekwentnego domagania się prawdy historycznej, z jednej strony przez historyków, odważnych publicystów, po wznowieniu śledztwa przez prokuraturę Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, przy doskonałej współpracy z panem ministrem sprawiedliwości Zbigniewem Ziobro, dzisiaj wiemy, że ksiądz Franciszek Blachnicki został zamordowany 27 lutego 1987 roku. Tę wiedzę powzięliśmy po ponad 35 latach od śmierci tego wielkiego kapłana

- powiedział podczas konferencji dr Karol Nawrocki.

- Zwyciężał zło systemu komunistycznego dobrem, tworząc wielkie dzieła i walcząc z monopolem władzy

komunistycznej na wychowanie młodego pokolenia. Stworzył największy ruch odnowy religijnej, ruch oazowy Światło-Życie, (...) który wychowywał i skupiał blisko dwa miliony Polaków. Całą działalność społeczną i misyjną ks. Franciszka Blachnickiego możemy dziś nazwać wychowaniem do wolności po systemie totalitarnym, komunistycznym -

zaznaczył prezes IPN. Podkreślił że ks. Blachnicki był jednym z najbardziej represjonowanych przez system komunistyczny duchownych.

- W wyniku gry operacyjnej i działań operacyjnych wydziału 11 Departamentu I MSW - a więc komunistycznego wywiadu - w jego najbliższe otoczenie wysłano dwójkę zdeterminowanych, perfidnych i doświadczonych agentów komunistycznych służb - małżeństwo państwa Gontarczyków, którzy mieli ostatecznie zniszczyć księdza. Później nastąpiła śmierć i zabójstwo księdza Franciszka Blachnickiego. Wiemy już dzisiaj, że było to zabójstwo

- stwierdził dr Nawrocki, podkreślając, że Instytut Pamięci Narodowej jest od tego, żeby żadna zbrodnia komunistyczna nie została zapomniana.

Prokurator Andrzej Pozorski przypomniał, że w kwietniu 2020 r. prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach podjął na nowo śledztwo w sprawie zabójstwa ks. Franciszka Blachnickiego.

- Dziś, blisko po trzech latach prowadzonego postępowania - trudnego, żmudnego - można z satysfakcją powiedzieć, że osiągnęliśmy jeden z istotnych celów tego postępowania: w dotychczasowym prowadzonym postępowaniu ponad wszelką wątpliwość ustaliliśmy, że śmierć ks. Franciszka Blachnickiego, która miała miejsce 27 lutego 1987 r. nastąpiła na skutek zabójstwa, poprzez podanie śmiertelnych substancji toksycznych

- wyjaśnił szef pionu śledczego IPN.

Ustalenia śledztwa

Wykonane pod nadzorem Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu czynności procesowe były nacechowane dużym stopniem trudności z uwagi na znaczny upływ czasu od daty zaistnienia czynu, konieczność pozyskania obszernego materiału dowodowego poza granicami kraju oraz potrzebę rozstrzygnięcia istotnych zagadnień, wymagających wiedzy biegłych różnych specjalności.

Po przeprowadzeniu ekshumacji zwłok ks. Franciszka Blachnickiego z krypty kościoła parafialnego w Krościenku, prokurator zlecił wykonanie szeregu badań przez biegłych z zakresu antropologii, genetyki, toksykologii, medycyny sądowej i analityki medycznej. Sądowo - lekarską sekcję zwłok pokrzywdzonego, połączoną ze specjalistycznymi badaniami, przeprowadzali biegli ze znanych ośrodków naukowych, w tym z Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. Jana Sehna w Krakowie, Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie i Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach.

W śledztwie w charakterze świadków przesłuchane zostały także osoby, które dysponowały wiedzą o zdarzeniu, ale dotąd zeznań nie składały, w tym także osoby stale przebywające poza granicami Polski. W czynnościach tych, wykonywanych w drodze międzynarodowej pomocy prawnej w Niemczech przez sąd i jednostki policji właściwe dla miejsca zamieszkania tych osób, każdorazowo brał udział prokurator IPN.

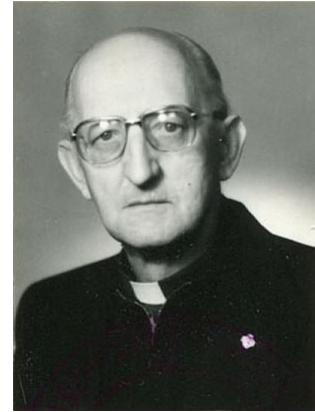
Poza granicami Polski zabezpieczone zostały także ślady kryminalistyczne, przekazane następnie do dalszych badań w kraju. Istotny materiał dowodowy uzyskano także dzięki nowym kwerendom archiwalnym zarówno w Polsce, również poza zasobem archiwalnym IPN, jak i w Austrii i na Węgrzech w ramach Europejskiego Nakazu Dochodzeniowego.

Czynności procesowe były zakrojone na bardzo szeroką skalę. Prokurator przeprowadził je osobiście, część z nich także przy udziale funkcjonariuszy Policji z Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach. Istotna pomoc w sprawie była także udzielana ze strony władz kościelnych.

Zapis konferencji na kanale IPNtv

* * *

Ksiądz Franciszek Blachnicki (1921–1987) jest zaliczany do najwybitniejszych przedstawicieli polskiego duchowieństwa katolickiego w okresie PRL. Urodził się w dniu 24 marca 1921 roku w Rybniku. Przed wybuchem II wojny światowej był aktywnym uczestnikiem polskiego harcerstwa. We wrześniu 1939 roku, jako podchorąży Wojska Polskiego, uczestniczył w wojnie obronnej. W okresie okupacji niemieckiej podjął działalność konspiracyjną na terenie Górnego Śląska. Został aresztowany przez gestapo i w czerwcu 1940 roku został osadzony w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, gdzie przebywał 13 miesięcy, z czego 9 miesięcy w kompanii karnej oraz przez prawie miesiąc w bunkrze głodowym. W marcu 1942 roku wyrokiem sądu niemieckiego został skazany na karę śmierci przez ścięcie gilotyną za działalność konspiracyjną przeciwko Trzeciej Rzeszy Niemieckiej. Po prawie 5 miesiącach pobytu w celi śmierci, został ułaskawiony, a karę śmierci zamieniono na 10 lat ciężkiego więzienia. Do końca wojny był osadzony w różnych więzieniach i obozach pracy przymusowej na terenie Niemiec.

Po zakończeniu II wojny światowej wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie i w 1950 roku przyjął święcenia kapłańskie. Największym i najbardziej dynamicznym dziełem życia ks. Franciszka Blachnickiego był oazowy Ruch Światło-Życie, w którym w latach 1964–1989 wzięło udział ok. 2 mln osób.

Był represjonowany przez władze komunistyczne w Polsce. Od lat 50-tych XX wieku do nagłej śmierci w 1987 roku był obiektem szykan i inwigilacji, które miały na celu ograniczenie zasięgu jego oddziaływania na polskie społeczeństwo, szczególnie na młodzież. Został skazany na karę pozbawienia wolności w 1961 roku, zaś po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, gdy pozostał na emigracji w Niemczech, prokuratura wojskowa wydała postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu i zarządziła poszukiwanie listem gończym, zarzucając kapłanowi „działalność na szkodę interesów PRL”.

Na emigracji w Calsbergu ks. Franciszek Blachnicki założył Instytut Niepokalanej Matki Kościoła, Ośrodek „Marianum” i „Chrześcijańską Służbę Wyzwolenia Narodów”. Rozwijał też inicjatywy związane z działalnością Ruchu Światło-Życie.

Departament I MSW PRL umieścił wśród najbliższych współpracowników ks. Franciszka Blachnickiego w Calsbergu agentów, w tym o pseudonimach „Yon” i „Panna”, wykonujących ofensywne zadania wywiadowcze na rzecz PRL-owskiego wywiadu na terenie Niemiec, które polegały między innymi na ścisłej inwigilacji kapłana oraz podejmowaniu działań zmierzających do destrukcji podejmowanych przezeń przedsięwzięć.

Podjęcie na nowo śledztwa w sprawie zabójstwa ks. Franciszka Blachnickiego

•

Andrzej Sznajder: Ks. Franciszek Blachnicki - tarnogórzanin, który przepowiedział upadek komunizmu

•

Andrzej Grajewski: Oskarżony ks. Franciszek Blachnicki

•

„Kulisy historii”, odcinek 11: Rzecz o ks. Franciszku Blachnickim

•

„Dziedzictwo ks. Franciszka Blachnickiego: zapomniane czy zmarnowane - pro memoria w 100-lecie urodzin Niezłomnego Kapłana" - dyskusja online

•

„Przystanek Historia”, odc. 57: „Oaza” ks. Blachnickiego na pustyni komunizmu